

доп. 30-ї Міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD-2022, 19-21 жовтня 2022 р. / ред. Є. І. Сокол ; уклад. Г. В. Лісачук. – Харків : НТУ "ХПІ", 2022. – С. 240.

ТРАНСКОРДОННЕ ПРИРОДООХОРОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ (КЕЙС КАРПАТСЬКОГО ЄВРОРЕГІОНУ)

Маслош А.І., студент

Циганок Є.Ю. – доктор філософії з географії, асистент кафедри фізичної географії та геоекології

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Розвиток транскордонного співробітництва у сфері природокористування визначається як один із сучасних ефективних напрямів реалізації регіональної політики прикордонних територій України. Надзвичайна кількість різноманітних унікальних екосистем та ландшафтів, багатий видовий склад флори і фауни потребують ефективного управління природними ресурсами, активної міжнародної співпраці задля збереження та відновлення природного потенціалу регіонів [1].

Євро регіон – це юридично оформлена (за нормами Ради Європи) територія транскордонного співробітництва між територіальними громадами або місцевими органами влади прикордонних регіонів двох або більше держав, які мають спільний кордон [2]. Одним із прикладів успішної реалізації транскордонного співробітництва України є Карпатський Євро регіон – міжрегіональна асоціація, угоду про створення якої було підписано міністрами закордонних справ України, Угорщини, Польщі та Словаччини 14 лютого 1993 року в м. Дебрецен (Угорщина) [3]. Згодом до діяльності Карпатського Євро регіону долучилася також Румунія (рис. 1).

У 2003 році прийнято Рамкову Конвенцію про охорону та сталий розвиток Карпат, яку підписано міністрами України, Чехії, Словаччини,

Угорщини, Польщі, Румунії та Сербії і Чорногорії. Верховною Радою України ратифіковано

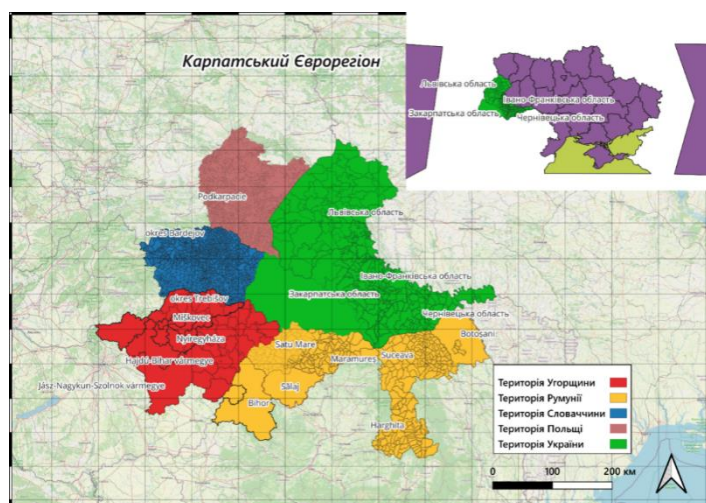

Рис.1. Карпатський Єврорегіон (розроблено автором)

Карпатську Конвенцію у 2004 році. Одним із аспектів угоди є спрямування зусиль на «... збереження, стале використання та відтворення біологічного та ландшафтного різноманіття на всій території Карпат» (ст. 4) [4].

Проте існує низка проблем, що заважають проводити активну природоохоронну діяльність та є джерелами негативного впливу на екосистеми та біорізноманіття регіону. Перш за все, важливо виділити високу туристично-рекреаційну привабливість Карпат: активна забудова, гірськолижний спорт, джипінг, забруднення довкілля внаслідок активного використання транспортних засобів та недоцільно організованої туристичної інфраструктури – усе це спричиняє значні ризики для екологічної рівноваги регіону. Також потрібно ефективно розв’язати проблему незаконних вирубок в межах окремих природоохоронних територій та на території всього гірського масиву загалом [1, 5, 6].

Отже, транскордонне співробітництво у сфері охорони біорізноманіття одним із ключових питань для України та світу загалом. Активний розвиток такої форми партнерства, як єврорегіони, є ефективним заходом щодо збереження цінних та значущих оселищ, що є запорукою запобігання втратам біологічного та ландшафтного різноманіття. Виключно комплексна співпраця

прикордонних громад разом з органами територіального управління та міжнародними представниками ефективно вплине на формування нових природоохоронних програм та їхню ефективну реалізацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гадзало, А. Я. (2017). Світовий досвід транскордонного співробітництва у сфері природокористування. Агросвіт, 17, 3-6. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/14_2017/2.pdf

2. Білак, Г. (2015). Міжнародне співробітництво з екологічних проблем країн-членів Карпатського Єврорегіну. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. Економіка, 1(3), 124-125.

3. Єврорегіон Карпати-Україна. (2023). Карпатський Єврорегіон: п'ять країн, одна екосистема. URL: <https://ekarpaty.com/pro-nas/yevroregion/>

4. Започаткування Програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» (МАБ). Національна Академія Наук України: веб-сайт. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=8470> (дата звернення: 20.10.2023).

5. Zaxid.net. (2023). Екологи виявили масштабні вирубки пралісів на масиві Свидовець. URL: https://zaxid.net/ekologi_viyavili_masshtabni_virubki_pralisiv_na_masivi_svidovets_n1536438

6. Lviv.media. (2023). Джипінг. URL: <https://lviv.media/news-cat/56514-dzhypinh-shcho-tse-take-i-chomu-yoho-prosiat-obmezhyty-v-ukrainskykh-karpatakh/>